

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fôl'a acést'a ese in tóta domineca,
— dar prenumeratiunile se priimescu
in tôte dillele.

Pretulu pentru Ostrunguri'a: pre anu
6 fi. pre 1/2 de anu 3 fi. pre unu tri-
luniu 1 fi. 50 cr.; éra pentru Strai-
netate: pre anu 8 fi. pre 1/2 de anu
4 fi. pre unu triluniu 2 fi. in v. a.
Unu esemplariu costa 10 cr.

Tôte siodeniile si banii de prenu-
meratiune sunt de a se tramite la
Redatiunea diriginte a diurnalului:
Aradu, Straf'a Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se priimescu cu 7 cr. d
linia, si 30 cr. tasese timbrale.

Trifoiulu ungurescu, (Comandantele-generariu Contele Gyulai, —
Comandantele-generariu Benedek, — Ministrulu esterneloru Contele Andrási)
SALVATORIU alu Austriei!..

Ce am vediutu anulu trecutu?

Déca cauta omulu bine
Preste anulu celu trecutu,
Par' cà totu sà ridu-mi vine:
Ce prostii am mai vediutu!

Am vediutu: cumu mari popóra,
Pr'in intrigi sî secaturi,
Devenira de ocară
Burcusiesciloru rupturi. . .

Am vediutu: ómini cu minte
Cumu se lasa-a se 'nsielá
Pentru-unu blidu cu càt'a linte,
De servescu lui Satan'a. . .

Am vediutu: preoti de-ai nostri,
Ce li dîcu „Sfînti'a Sa,”
Mai scarnavu de càtu sî prostii
Pr'in birturi a se 'mbetá. . .

Am vediutu de-acel'a, care
Frá candu-va liberalu,
Astadi for' de-aseinare
E celu mai mare strengariu. . .

Am vediutu sî 'n comitate
Cumu se-alégu díregatori,
Si-apoi sî fõispani mài frate,
Buni pentrú sp. . . . . ori!

Am vediutu: betrana, care
Déca-unu june o 'ntalniá,
De càtu sî o féta mare
Dieu mai aspru cochetá. . .

Am vediutu: romani pe sate,
Pentru 'n picu de rachióra,
Cà-si vindu mama, sora, frate,
Mameluciloru d'in tíera. . .

Am vediutu: fete serace,
Cu parinti in detorii,
Cà erau ele 'nbracate
Tóte in matasarii. . .

Am vediutu: vladici de-ai nostri
Sî de-ei dela scapatatu,
Tamaindu totu la ministrii,
Pentru cà loru cruci li-au datu. . .

Am vediutu; societate
Sî-institute de creditu,
Talharii privilegiate,
Care tíer'a-au seracitu. . .

Am vediutu: sî prosti multime,
Dar' cu pungele 'ncarcate,
Cà-si castiga boierime,
Ca bireele pr'in sate. . .

Am vediutu: multime marc
De femei, dar' n'am diaritu
Intre copilitie-o flóre,
Ce sà nu se fia-albitu. . .

Am vediutu: la ministeriulu
Dela Pest'a cea de susu,
Unde-ti manca totu cruceriuulu,
Cà dreptatea se-a ascumsu. . .

Am vediutu: apoi diurnale
Partinindu guvernului,
Cà-ci pre càtev'a parale
Facu slujba sî dracului. . .

Am vediutu: honvedii nostri
Càtu de bravu se-au mai luptatu
La Vatiu, pon' mancara gostii,
Ei de fόμε-au mai crepatu. . .

Am vediutu: decrete multe,
Pentru Deachisti lingái,
Carii sciu frumosu se-asculte
Porunci dela-ai nosti càlái. . .

Am vediutu: sî legi grozave
Pentru nationalitati,
Nesce litere marsiave,
Care-su for' de neci unu pretiu. . .

Am vediutu: de sî-e rusine —
Multi barbati de-ai nostri mari,
Carii sciu conduce bine
Tóte pentru-alu loru posiuariu. . .

Am vediutu: cà nu-e dreptate
Neci la Pest'a, neci mai susu,
Unii ne-arú mancá mài frate,
Altii pelea 'n podu ni-au pusu. . .

Am vediutu: dar' càte tóte
Rele, bune; da 'n sfrisitu
La romanii nosti firtate
Mintea nu li-au mai venitu! . . .

CANDU E LUMEA MAI DRAGA?

Gazd'a catra servitoriu: Mài Onutiú! candu
ti-e tie lumea mai draga?
Servitoriulu lenesiu: candu dormu. . . . !

GACITURA ILUSTRATA.

(Deslegarea va urma in nrul 5. Unul dintre cei ce voru transte buna deslegare va fi premiatu dapp sortiu asta data cu o plòsca de rachiú bunu!) Termi-ntu concursulu duréza pone in 27. Ianuaru st. v. Numaí premiantu vinu in consideratiune la pre-ntare; era numele celor'a-l-ali deslegatori se va pub-lica simpliciamente.)

alias

Oltyán Jani,

Oláh vlagyika, séu mai pe romanesce vladiculu mojiiloru.

Cuventata in Tekintetesiu Congresu alu papistasiloru, in dlu'a de optu-sute de santi, in sal'a museului magiaru, in despartimentulu dobitóceloru.

Sante Primasiu!!! Cinstita adunatura!!! Cu parere de reu trebuie să marturisescu, că d'ntre toti pravoslavnicii manicatori de untu și branza eu am venitu mai tardiu la acestu cinstitu congresu. — Vin'a inse nu e a mea, ci a fia iertatului și fia-i brusii usoriului ministru de toca, pentru ce nu m'a denumitu de vladicu, candu am fostu copilu de siepte ani, că de atunci asiu fi potutu prinde vr'unu prostu, care să ausculte de mine; séu celu pucinu asiu fi adusu pre Santi'a Sa parintele *Gioc'a*, care ar fi scosu dracii d'ntre noi.

Apoi de candu sum denumitu, m'a opacitu la venirea mea ploile cele multe, ce au cursu pr'in Banatu, și scumpetea forsponturilor, — că Dieu! e multa, e lunga cale, dela Lugosiu pone aci la Pesce.

Fiindu inse acum'a atâtu de fericitu, in câtu potu participá și eu la acést'a strinsura, reprezentandu cu Santi'a Sa *Encyclica* din Orbi'a-mare, in-tregu nationulu romunescu, — dieu: să traiésca toti papistasii, ér pre jupanulu Primasiu, să-lu fie Domnedieu santulu și Maic'a précest'a atâtu de multu, câtu de multu se interesédia de noi — cód'a popistasiloru!

Deci, pe lunga tóte că eu am metropolitu, nu voiu auscultá de elu, ci mai bine de Santulu Primasiu ungurescu și de ministrii unguresci, — că-ci numai ei voiescu binele și in florirea basericeii nóstre, (!) — și ei m'au ridicatu dela opinca la vladica. Traiésca dar' congresulu papistasiloru și fia toti ai dracului, cari nu voru urmá mie!! (Éljen, éljen, ez már aztán a hazafi! miért nem mind ilyenek az oláhok?)

Recunoscendu dara superioritatea Santului Primasiu ungurescu, și avendu o popularitate fórté mare, ve promitu pe barb'a mea, că voiu aduce pre toti prostii acei'a de romani aice, și vi-i dan pre mana; trageti și ultim'a pele de pre ei, că de cleru voiu avé eu grige! (Éljen! applause frenetice.)

Eu am voitu și voiescu și de acum'a, ca romanii câtu mai ingraba să se magiarizeze cu totii, micu cu mare! (Aplause prelungite, éljen! helyes! Primatele lu-imbía cu burnutu.)

IN TEMPULU DE ADI.

*Déca furi vre-o rogoșina:
Legea te бага 'n bobârna;
Dar' de furi unu milionu:
Ai palatu și esci Baronu!*

PENTRU BINEFACERE.

Dlu X. Te rogu de cât'a focu.

Dlu Y. Poftimu.

Dlu X. (dupa ce a aprinsu) Multiamu, de -ti Domnedieu de o suta de ani atât'a!

Adio și bon-jour!

— Spre ocaș'a unei mari schimbări. —

Unulu adi se duse,
Altulu ni-a venitu;
Cel'a 'n jugu ne puse,
Cest'a ne-a belitu. . .

Unulu dice adio,
Bon-jour cel'a-l-altu;
Óre mi-ati gaci o:
Care-e blastematu?!

— Amenduoi sunt, draga.
Gemeni talharoi,
Cari voiescu să traga
Sufletulu d'in noi. . . .

Dar' veni voru tempuri,
Candu li-omu aretá,
Cumú-cá-a nóstre drepturi
Nu le-oru mai furá. . .!

TAND'A SI MAND'A.

T. Óre de ce a denumitu fõispanulu nostru pre pop'a celu catolicu d'in L . . . . de protonotariu onorariu?

M. Pentru că dóra celu ordinariu nu va fi de neci o tréba, séu póte cá. . . .

T. Ce?

M. Va fi vrutu să-i dec și lui vre o ocupatiune, pr'in care să mai scape pre bietele femei, — care se preamba pr'in promenada, — de obrazniciele lui!

Ciguri-Miguri.

+ (*Lucruri satanice.*) In tõi'a germ. „Wanderer“ cetimu, că in unu cercu anumitu de alegere alu *Bucovinei* comissariulu cercualu a chiamatu la sine pre alegatori, pentru ca să li impartasiésca o „porunca imperatésca.“ Alegatorii, dedati a se ciuli candu demanda dlu comissariu, s'au adunatu in cancelaria, ca să ausculte porunc'a. Dlu comissariu, tienendu unu petecu de papiru in mana li comunica cu facéa in-naltiatá, că presté nópte a venitu dela Maiestatea Sa imperatulu o telegrama catra alegatori. Cuvintele acestea au facutu mare impressiune asupra plugariloru. „Dar' ce feliu de porunca“, intrebara ei „a sosítu nóa chiaru dela imperatulu?“ „Cetiti voi insi-ve“, díse comissariulu, dandu-li loru peteculu. „Noi nu scimu ceti, nu ni aru ceti dlu comissariu ce sta acolo scrisu?“ se rogara alegatorii. Dlu comissariu se demite la acést'a și díce plugariloru: „Maiestatea Sa ve róga, ca pre elu insu-si, pre supremulu domnu, să-lu alegeti pentru díet'a tierci.“ — „Lu vomu alege!“ strigara toti in coru. O di inainte de alegere éra i chiama comissariulu la sine. „Este reu“ díse elu, „fórté reu.“ „Cumú?“ intrebara plugarii uimiti; in locu de a respunde, comissariulu trage unu dinariu d'in straitia și intindendu-lu alegatoriloru, díce: „Cetiti: „fiindu că nu potemu ceti, asié dar' . . .“ grngaindu ei . . . „asié dara vilu voiu ceti eu“. Comissariulu ia cu-

ventulu și continua: „Ni-au prevenitu blasfemaii de sivabi d'in Vien'a: au alesu pre imperatulu.“ „Nu face nemicu,“ respunsera alegatorii, „și noi lu vomu alege pre monarculu.“ „Acea nu merge“, obiecționéza comissariulu, „legea nu concede ca să fia cineva de două ori alesu; dar' eu vi voi da și la acést'a unu svatu. Auscultati-me! *Ieri a venitu o porunca noua.* Déca nu poteti chiaru pre imperatulu alege, *trebuie să alegeți pre reprezentantele seu, pre dlu presiedinte din Cernautiu.*“ „Da, déca a venitu o astu-feliu de porunca de buna séma lu-vomu și alege“, dechiarara alegatorii. „Firesce că a venitu și ca să nu o uitati, *voiu să vi-o dau și in scrisu*“ (!) Asié a facutu dlu comisariu; plugării inse numai aflara acést'a de lipsa și in diu'a următoare alesera pre domnulu presiedinte. . . ! — — Béta tiéra a lu Ștefanu celu Mare, cumu ai devenitu prad'a corbiloru! Dar' ôre n'o să vina și pentru tine vre unu Salvatoriu?! . . Să veghiamu numai!

DOINA d'in GARASIU.

Câti bancroți, câti perde-véra,
Câti strengari d'in lume, tiéra,
Fiindu-că-su guvernamentali,
Cascigara posturi mari
Și o cuita câtu o siura,
Pentru că-au latratu d'in gura.

Ér' barbati onesti, de tréba,
Cari nu-si perdu timpul de giaba,
Și nu-si punu numele 'n lista
La partid'a Deachista, —
Ei d'in posturi toti picara,
Dar' nati'a nu-o tradara! . . .

DISCURSU

despre perichulu de a fi cultu.
Scrișu espresu pentru „Gur'a-Satului“
de

I. E. M. F. G. Sjarlatanu.

Doctoru in drepturi.

— Nu este mai mare impertinentia, nu, Domniloru! mai mare bigoteria, decâtu a vorbi despre cultura; și, — déca voimu a fi moderati, — trebe să o spunemu francaminte, cumu-că a sustiené cultur'a, a o sprigini și a pledá pentru ea, este nu numai cea mai mare prostia, ci totu odata o malitia afurisita, care nu are altu scopu, decâtu a duce lumea intréga la abisulu nefericirei celei mai horende! Asié este! că-ci déca și este fore putintia a cultivisí societatea in tóte partile ei, cultur'a e aceea, ce luminéza ca foculu iadului și la lumin'a carei'a vedemu grozavele ticalosii ale lumii acesteia ticalóse. — Că-ci, vedeti, despre cultura nu potu vorbi decâtu apostolii unei epoce nefericite. O! feriti-ve de cultura, că-ci cai-ve veti, cadé-veti in ghiarele comunismului, care ucide ordinele sociali intemeliate și intocmite de o putere mai pre susu decâtu omenésca.

Intipuiti-vi — de ce Domnedieu să ne ferésca, — cumu-că toti ómenii sunt culti, chiaru și poporulu acel'a prostu ca vit'a. Ve intrebu atunci: cine va conduce și cine va fi conducatoriu și va fi condusu. Nime! nime! Va fi anarchi'a cea mai mare! — o anarchia, in care nime nu va domni, ci toti voru fi servitorii sei proprii. Că-ci asié e intocmita lumea pr'in inticleptiunea a-totopoternicului atotopotinte, fiindu-că precumu tóte planetele sunt sílitate a se întórce pe lunga sórc, asié poporulu trebe să mérga orbisiiu dupa inticleptii conducatori ai sei. — Că-ci acést'a e ordinea lumii. Că-ci intr'altu tipu ar fi fore putintia, ca unii să se inavutiésca, ci toti ar remané seraci. . . O! voi, cari v'ati inavutitu pr'in cultur'a vóstra, feriti-ve de a latí acést'a cultura, că-ci veti mori toti de fóme. ! . . .

Aceste sunt motivele adence, d'in cari eu purcedu candu nu voiescu a sustiené, cumu-că preotii nostri romani să aiba studii, să aiba o cultura mai 'nalta. . . . Pentru ce?! ei de un'a miia și mai bine de ani au sciutu esisté in prostia lor! pentru ce să-i scótemu d'in ea spre a-i face și mai periculosi? . . . Că-ci bine să o tienti a minte: clerulu e celu mai periculosu elementu in societate. Elu e acel'a care luminéza poporulu și ni-lu face pr'in acést'a periculosu. E constatatu adica, cumu-că unu poporu mai luminatu e cu multu mai pretentiosu și in alegerile soie cu multu mai precautu. O vai nóa! și vai urmatoriloru nostri!

Și apoi. — Cugetati că trebe, ca cineva să aiba studii, spre a deveni omu mare? Nebunia! Semburele genialitatii jace in omu și elu se desfasiura, tocmai ca stejarulu in munte. Și avemu esemple in lume. — Filozofulu germanu Schiller a fostu unu clopotariu, și câtu de minunatu a scrișu; chiaru și despre clopotu a scrișu cu multu spiritulu și poesia. Pentru ce? pentru că semburulu genialitatii a fostu in elu.

Matematiculu G e u t h e s a fostu celu mai mare la natiunea francesca. — și me rogu, din ce? — d'in laborantulu unui apotecariu cu numele Faust. — Și asié asi poté citá o miia de esemple. Că-ci e lucru constatatu, chiaru și pr'in proverbiele poporului romanu, cumu-că *studiile multe incurca capulu omului și lu facu nebulu.* Ati potútu audí acestu adeveru și dela satenii nostri. . . Asié adi numai dela ómenii cu studii, numai dela aceste capete incurcate vedemu prostia, cumu-că sustienu totu ce scoposesce o atare incurcare a capetelor, fiindu-că capetele loru incurcate fiindu in animele loru, se stirnesce dorintia de a se delectá pr'in o incurcare generale a puntelor de vedere filosofice și politice; — ce d'in contra la noi, cari cu desvoltarea naturale și nepripita a mintii nóstre sanetóse, nu voimu a face sarituri in natura, cu totului intr'altu tipu curgu trebile lumesci spre binele și indestulirea nóstra comuna. . . !

Scrișu-am aceste cu scopu de a aretá lumii perichulu, care ne amenintia și nevoile de cari avemu să ne ferimu, fugindu de ele intocmai cumu fuge vér'a calulu de o stréche, ori nóptea draculu de tamaia!! —

A. și B.

A. Dreptu-e ce blecatesce cocón'a „Patri'a“, cumu-că Mocionescii aru fi luat-o la fuga de la Logosiu?

B. Luatu Dieu acei'a, inse nu de fric'a deachistiloru magiari, nemti și jidani, ci de rusinea nemerniciloru acelor'a de romani, cari pentru unu hodolonu de rosu si-vindeau antagonistiloru nostri chiaru și pe mam'a loru.

A. No vedi, ast'a o credeam și eu.

Deslegarea gacíturii ilustrate d'in nrulu I este insu-si numele diurnalului nostru adica:

„Gur'a-Satului“.

Bune deslegari amu priimitu dela urmatorii teneri de multa speranti'a:

1. **Emilu Policarpu Hnideiu**, studinte in Cernauti (Bucovin'a)
2. **Alesandru Cavaleru de Giurgiuvanu** stu. „ „
3. **Corneliu Diaconoviciu**, studinte in Lugosiu. „

Nefiindu inse neci unulu prenumeratu la diurnalu, asta-data premiulu a remasu nedistribuitu.

Meliti'a Redactiunei.

Dlui. T. P. in V. U. — O mai facemu și ast'a, dara contamu cu sigurantia.

Confrateliu nostru I. P. in D. C. (Bucovin'a). — Ai vedintu? dar' ce o să faci, déca póte bicialu lui Ddiu e pre natiunea nóstra. . . Ah! „Pre voi ve nemieira a nrei reutate!“ . . . Cu tóte aceste noi să sustienemu implinirea detorintei nóstre nationali, apoi de aci in colo *face-si sórtea joculu cumu i va placé.* — „Savenirile“ dorite ti le-amu procuratu și tramisu. Resalutare și reurare de anulu nou asemenea d'in tóta anim'a! și inea ce-va: *reinsanetosiare* urgente! spre a mai poté audí co-va d'in patri'a Bogdaniloru cea nefericita.

Dlui G. C. in K. S. — S'a priimitu.

Dlui G. P. in Log. — Etiam bene!

Dlui S. A. in B. (Banatu.) Vomu cautá.

Dlui T. I. in U. (Banatu.) Favorulu cernta ti se da.

Dlui I. Popoviciu in M. (Banatu.) „Fia voi'a ta!“ — Apromisi una